

Měsíčník „chytrých“ aktualit České spořitelny

23. vydání

Česká republika zaujímá nelichotivé předposlední místo v EU v oblasti digitalizace státní správy. Za námi je pouze Rumunsko. Přeloženo do jazyka běžného života to znamená, že papírováním, obcházením a čekáním při styku se státem trávíme několikanásobně více času a nervů, než je dnes díky technologiím nutno a než je standardem v jiných zemích Evropy. Naštěstí to neplatí pro oblast firemní, kde je naopak zapojení technologií usnadňujících život na dobré komparativní úrovni a na zajímavé časy, jak se zdá, se blýská i v oblasti samosprávy, konkrétně měst a obcí. Letošní první ročník soutěže Chytrá radnice ukázal nejen množství idejí, jak usnadnit a zpestřit život lidem v obcích, ale také dostatek velmi kvalitních a inspirativních projektů.

Chytrá města mají šanci stát se fenoménem, a to díky kombinaci technologických možností, kreativity a spolupráce mezi municipalitami a soukromým sektorem. V posledních letech tomu nahrává i mimořádně příznivá finanční situace měst a obcí. Jako slibné oblasti pro zapojení moderních technologií se nabízejí informace, osvěta a vzdělání, energetika, doprava, municipální služby, kultura, sport, zábava, turistika a zdravotnictví. Jde zároveň o oblasti, ve kterých vedle již běžných informačních a komunikačních technologií uvidíme v brzké budoucnosti zapojení umělé inteligence při analýze dat i predikci vývoje řady municipálních jevů a jejich efektivního řízení, přičemž města budou moci tyto vymoženosti využívat jako služby od technologických společností. Zajímavé také bude sledovat zapojení technologie blockchainu jako „internetu hodnot“, který se právě na místní úrovni začíná ve světě uplatňovat v mnoha sektorech, jako jsou malá regionální energetika, „chytré kontrakty“ atd.

Ukazuje se také, že chytrá lokální řešení budou mít tendenci přerůstat v integrovaná a regionální – buď na půdorysu vyšších samosprávných celků, nebo přirozených zájmových sdružení, v nichž budou vedle měst a obcí figurovat i firmy a občanská sdružení. Projekty chytrých měst poskytují nejen rychlé, viditelné a vnímané benefity jejich obyvatelům a návštěvníkům, ale také příležitost k angažovanosti, jaká je v oblasti státní správy, ale též u většiny firem nerealizovatelná.

Pavel Kysilka

Autor je zakladatel a předseda správní rady 6DAcademy a rovněž předseda odborné poroty projektu Chytrá radnice.

... a jak to dopadlo?

CHYTRÁ RADNICE

FajnOVA Ostrava

Nejchytřejším městem v prvním ročníku celostátní soutěže Chytrá radnice organizované Českou spořitelnou, Úřadem vlády a společnostmi O2 a DDeM, jejímž cílem bylo zviditelnit a také ocenit zavádění moderních technologií do každodenního provozu municipalit, byl vyhlášen Kolín. Kolín navíc ovládl kategorii Životní prostředí. V průřezových kategoriích si Cenu veřejnosti odnesly Těšany – Brno venkov za svůj zajímavý přístup k řešení odpadového systému. Za Inovativní řešení byla oceněna Blatná. Dvě prvenství v kategorii e-Úřad a Veřejná doprava získala Ostrava. V kategorii Energetika se na prvním místě umístily Kněžice za energetickou soběstačnost obce. V kategorii Individuální doprava nejvíce zaujala Třebíč se svým nápadem na Chytrou mobilitu.

Nejchytřejší Kolín

V Kolíně se mohou pochlubit hned několika chytrými projekty. Jedním z nich je například Chytré parkování. Pomocí čidel v dlažbě mohou lidé přes web, aplikaci v mobilním telefonu, ale i na interaktivních cedulích po městě vidět, kde je kolik volných míst. Zároveň aplikace umožňuje extrémně jednoduchý systém placení parkovného po celém městě, řidiči nemusí hledat parkovací automat, nemusí používat lístek a parkování si mohou kdykoliv na dálku prodloužit. Dalším „chytrým“ projektem, který je určen primárně žákům základních škol, je Kolínská chytrá klíčenka. Klíčenka má podobu malé plastové kartičky, již lze připnout třeba ke klíčům. Cílem Klíčenky je nahradit množství čipů, klíčů či peněženek, které děti běžně používají, jediným funkčním nástrojem. Díky využití bezkontaktního čipu může zastat funkci čtenářské průkazky Městské knihovny Kolín nebo čipu pro objednání a výdej obědů ve školní jídelně. Funguje též jako školní elektronický zámek nebo může být použita jako časová jízdenka v MHD Kolín. Dalším chytrým projektem je Kolín v mobilu. Jedná se o aplikaci, která je určená nejen pro turisty, ale zejména pro občany Kolína, kteří se zde dozvědí vše o městě, mohou vyhledat jakékoliv kontakty a rovnou volat či psát odpovědným úředníkům či vedení města. Mohou též vyfotit a odeslat obrázek závady vzniklé ve veřejném prostoru. Kromě toho, že se Kolín stal celkovým vítězem soutěže, odnesl si ještě první cenu v kategorii Životní prostředí, a to za Systém chytrého odpadového hospodářství, který mimo jiné monitoruje zaplněnost kontejnerů na tříděný odpad. Lidé se mohou podívat na web, kde se nejbližší kontejnery nachází, jaká je jejich aktuální zaplněnost a kdy je plánován další svoz. Gratulujeme!

„FajnOVA tvorba“ Strategického plánu rozvoje města Ostravy velmi zaujala odbornou porotu, a to nejen svým rozsahem, ale jako zcela ojedinělá participativní tvorba Strategického plánu města. Proto byla vyhodnocena jako **nejlepší projekt kategorie e-Úřad**. Zapojení bezmála 20 tisíc Ostraváků spolu s využitím například elektronických „pocitových map“ zaměřených na průzkum preferencí občanů, map sdílených s občany formou „open dat“ na portálu, který je speciálně vytvořen k tomuto účelu, dále zajištění informovanosti občanů o kvalitě ovzduší prostřednictvím aplikace „smogalarm“ nebo příprava městského systému sběru podnětů obyvatel – toto jsou velmi dobré příklady pojetí široké kapitoly nástrojů eGovernmentu. Ostrava se stala také vítězem kategorie Veřejná doprava, a to za využití bezkontaktních bankovních karet v celé ostravské MHD. Ostrava aplikuje chytré přístupy ve všech oblastech, které jsou dnes základem chytrých měst. V oblasti mobility se město například rozhodlo iniciovat a přímo podpořit rozjezd bikesharingového systému, dále ve městě probíhá příprava dopravních a telematických systémů zaměřených na upřednostňování MHD nebo selektivního řízení osobní dopravy v případě nepříznivých rozptylových podmínek. Věnuje se podpoře rozvoje infrastruktury elektromobility, případně i dalších pro budoucnost slibných alternativních paliv, například vodíku, a dále pak oblasti energetiky a environmentu. Výjimečné jsou i moderní přístupy k přechodnému využívání jinak nevyužívaných nebytových prostor v projektu „Refill“.

Soběstačné Kněžice

V kategorii **Energetika zvítězila obec Kněžice**, jež zrealizovala projekt ESO Kněžice (Energeticky soběstačná obec Kněžice), který zpracovává odpady a vyrábí elektřinu a teplo. Díky tomuto projektu je obec Kněžice energeticky soběstačná. Jádrem projektu je bioplynová stanice, kde se přeměňuje valná část odpadních surovin vzniklých v obci na bioplyn. Bioplynová stanice zpracuje nejen veškerou posečenou trávu z obecních ploch, listí na podzim a odpady z domácností i jídelen, ale nahrazuje také čistírnu odpadních vod a kanalizaci. Projekt přinesl zásadní změnu ovzduší v obci. Před jeho realizací trpěli obyvatelé nepříjemnou inverzí, která se tvořila hlavně po ránu při roztápní kotlů. Při zásobování obce teplem z bioplynky byla výrazně snížena produkce CO₂. Projekt energeticky soběstačné obce Kněžice přispívá nejen k úsporám nákladů za energie, ale přinesl i výrazně nižší produkci skleníkových plynů a zajistil práci několika občanům. Dále se v obci podařilo vybudovat dům s pečovatelskou službou pro dvacet seniorů, linku na výrobu topných pelet, která zpracovává odpady ze sušiček a čističek obilí, a inteligentní LED diodové veřejné osvětlení.

Populární a chytré Těšany

Také v obci Těšany poblíž Brna měli občané v posledních několika letech možnost vyzkoušet, jak fungují tzv. smart technologie. Jedním z prvních smart projektů v obci bylo zavedení odpadového systému motivujícího občany třídít. Toto řešení zaujalo širokou veřejnost a obec Těšany si tak mohla připsat **vítězství v průřezové kategorii Cena veřejnosti**. Většina domácností má nádobu jak na směsný odpad, tak na plast a papír a každý občan má také svůj odpadový účet dostupný přes webové rozhraní. Všechny nádoby na odpad jsou označeny čárovým kódem a díky tomu je možné hodnotit třídění jednotlivých domácností. Obec Těšany dokázala tříděním snížit náklady na svoz a zvýšit příspěvky od Eko-kom. Ušetřené peníze z velké části refunduje občanům formou slev na poplatky za odvoz a zpracování odpadu. Dalším ze smart projektů je čipový systém využívaný v obecních budovách základní a mateřské školy, ale také na sportovištích. S čipovým systémem je propojen rezervační systém pro multifunkční „oranžové“ hřiště. Rezervační systém slouží k rezervaci sportoviště v určitých hodinách pro ty občany, kteří se na obecním úřadě zaevidují a obdrží čip. V odpoledních hodinách je areál vyhrazený dětem ze ZŠ Těšany, které mají volný vstup právě díky svým „školním“ čipům. Obci odpadají z velké části náklady související se správou hřiště.

Inovativní Blatná

V průřezové kategorii **Inovativní řešení zvítězilo město Blatná**, a to s projektem solární lavička, kterou mohou od května letošního roku občané města Blatné využívat v prostoru u nově vybudovaného skate hřiště. Solární lavička nabízí kromě odpočinku především wifi připojení k internetu a dobíjení mobilních zařízení. Tato lavička dokáže také monitorovat stav čistoty ovzduší (CO₂ a prachové částice), dále hladinu hluku a statistická data (lze sledovat, který den a kterou hodinu se připojilo kolik lidí, a sledovat tak např. frekvencovanost v dané lokalitě). Lavička k tomu využívá obnovitelné zdroje energie ve spojení s integrovanou baterií a je tak šetrná k životnímu prostředí. Její unikátnost spočívá v kompletní energetické soběstačnosti. To znamená, že nepotřebuje zapojení do pevné elektrické sítě a ihned může být instalována na požadovaném místě.

Digitální Třebíč

Vítězem kategorie Individuální doprava se stalo město Třebíč, kde je zaváděn koncept Smart City využívající digitální, informační a komunikační technologie pro zvýšení kvality života ve městech. Již nyní mohou občané ve všech autobusech městské autobusové dopravy platit kartou, připojit se k internetu prostřednictvím wifi a nabít si telefon přes USB zásuvky. Městský úřad momentálně pořizuje elektromobil. Nejen pro nabíjení tohoto elektromobilu bude sloužit veřejná dobíjecí stanice umístěná na Komenského náměstí. To bude navíc vybaveno také chytrým parkovištěm spočívajícím v instalaci technologie – speciálního systému na detekci vozidel. Zaměstnanci i vedení města používají pro služební jednání po městě a blízkém okolí elektrokola. Kromě chytré lavičky na přestupním terminálu mohou občané a turisté využít pro připojení k internetu také tzv. chytrou zastávku na Komenského náměstí. Pro informování občanů byl zaveden Mobilní rozhlas.

Celkové výsledky soutěže si můžete prohlédnout na www.chytra-radnice.cz.

